

„A hiányokra, problémákra megoldásokat kell találni”

Beszélgetés Erős Kingával

November 30-án a Magyar Írószövetség megtartja háromévente esedékes tisztújító közgyűlését, amelynek keretében Erős Kinga, a Magyar Írószövetség titkára, az Orpheusz Kiadó vezetője is pályázik az elnöki tisztségre.

– *Mutasd be, kérlek, néhány szóban Erős Kingát mint író! Min dolgozol épp?*

– A napokban került nyomdába végre az a könyvem, amelyen az utóbbi időben sokat dolgoztam, *Szavakban lobog – Írók az 1956-os forradalomban* címmel. 2016-ban ünnepeltük az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulóját. E kötet közvetlen előzménye, hogy 2016 első hónapjaiban Csontos János íróval és Szabó Mihály rendező-operatőrrel *Hazatérők* címmel dokumentumfilmet készítettünk olyan emigráns írókról, akik részt vettek a forradalomban, majd csupán a rendszerváltás után tértek vissza Magyarországra, vagyis idegenben váltak magyar íróvá, s hozták létre jelentős életművet. Ebben a filmben szerkesztő-riporterként és producerként vettem részt. Ez a munka hozzájárult ahhoz a felismerésemhez, hogy a szélesebb köztudatban mennyire felszínesen van jelen az írók és az Írószövetség szerepe az 1956-os forradalomban, s rá kellett döbbennem arra is, hogy mind ez idáig nem készült olyan könyv, amely egy kötetben, egységes szempontrendszerek szerint megkérdezte volna a forradalomban részt vevő írókat arról, hogy mit éltek át. Sajnos, a huszonnegyedik órában fogtam neki a munkának, hiszen sok

lehetséges interjúalany – akiket megszólaltathattam volna, ha korábban eszmélek – időközben elhunyt. Ebben a kötetben azoknak az íróknak a visszaemlékezései olvashatók, akikkel 2016-ban sikerült személyesen találkoznom, és hosszú beszélgetésekben megosztották velem az emlékeiket. A beszélgetések során nem voltak különleges elvárásaim az interjúalanyokkal szemben, csupán azt kértem tőlük, meséljék el a saját történetüket. Arra számítottam – mivel sokféle szemléletű és világnézetű íróról van szó –, hogy talán lesznek nagy ellentmondások a visszaemlékezésekben. Ellenkezőleg. Tizenhárom különleges, izgalmas, egyedi életút is kirajzolódik e könyv lapjain, miként tizenhárom nézőpont és megannyi emlék került a felszínre a beszélgetések során, de az események és a személyek megítélése meglepően egységes, és nagy tanulságokkal szolgál.

– *Kiterjedt irodalomszervező munkát végzel közel húsz éve, beszélj erről is! Gondolok például a terényi Héthatár Irodalmi Fesztiválra, a Csikófogat nevű tehetséggondozó programra vagy az Orpheusz Kiadóra.*

– Szerencsésnek tartom magam azért, hogy Oláh János mellett tanulhattam a szerkesztői munkát,

mert általa a kezdetektől felismerhettem azt, hogy az irodalmi élet olyan, mint egy élő organizmus, vagyis minden mindennel összefügg benne. A hiányokra, problémákra megoldásokat kell találni. Például nem elég csupán könyveket vagy lapokat kiadni, azokat el is kell juttatni az olvasóhoz. Egy-egy ilyen felismerés számos újabb kihívást, problémát generál, például azt, hogy miként ismertethető meg a kortárs irodalom a fiatalokkal, a pályán kívüliekkel. Ennek köszönhető, hogy mára igen szerteágazó a munkám, hiszen kiadóként könyveket jelentetek meg, ugyanakkor néhány barátunkkal és férjemmel megalapítottuk a Gutenberg Pál Népfőiskolát, amely szintén a munkánkat segíti. 2018 óta foglalkozunk tizenöt határon túli, tehetséges, középiskolás fiatalokkal, akiknek idén nyáron jelent meg első közös antológiájuk, s most már többük rendszeresen publikál folyóiratokban, jó úton halad az első kötethez. A Héthatár Irodalmi Fesztivált az a felismerés szülte, hogy a hátrányos helyzetű kistélepek lakóinak épp annyira joguk van minőségi kulturális programokhoz, mint a fővárosiaknak. Téves az az általános gyakorlat, hogy nekik szükségszerűen a kulturális resztlí jusszon. Lassú építkezés ez, de évről évre azt látom,

hogy fejlődik a fesztivál, és a fellépők örömmel jönnek, maguk is misziónak tekintik ezt a vállalkozást.

– *A Magyar Írószövetség titkáráként milyen vezetői kompetenciákat sajátítottál el? Melyek a legjelentősebb eredményei az elmúlt kilenc évnek?*

– Az elmúlt évtized más jellegű kihívásokkal szembesítette az Írószövetséget, mint a korábbiak. El kellett helyeznünk az intézményt a digitális térben, ennek a munkának az egyik eleme az, hogy 2018 óta szerkesztjük Rózsássy Barbarával közösen az Olvasat című online lapot, amelynek célja elsősorban az irodalombarát olvasóközönség megszólítása. Az elmúlt években Szentmártoni Jánosnak és az elnökségnek olyan komoly, évtizedes problémák felvállalása és kezelése is feladata lett, mint a székház-ügy megnyugtató rendezése. Nem győzöm hangsúlyozni minden megszólalásomkor, hogy ez az épület soha nem állt az Írószövetség tulajdonában, a szervezet csak bérelője volt. Azáltal, hogy a 2015 óta állami tulajdonú székház a PIM kezelésébe került, lehetővé válik az életveszélyes épület felújítása, könyvtárának megóvása. Mivel ez egy állami nagyberuházás, meglátásom szerint lefedi majd a következő elnöki ciklust. A kivitelezés folyamata nem csupán tettekesztséget kíván, hanem nagy munkabírást, jó kommunikációs és logisztikai készségeket, és nem utolsósorban kölcsönös bizalmat a nagy jelentőségű munka minden együttműködő partnerétől. A felújítás során arra kell törekednünk, hogy a pillanatnyi kihívásokra reagálva, a napi adminisztrációs munkát továbbra is hatékonyan és precízen végezhessük olyan időszakokban

is, mint például az épület áramvezeték-cseréje, amely nem lehet indok a munka szüneteltetésére. Olyan időszak előtt áll jelenleg az Írószövetség, amelyben nincs semmiféle korábbi tapasztalata, hiszen a hatvanas évek óta semmiféle felújítás nem történt. Azért adtam be elnöki pályázatomat, mert úgy érzem, alkatomból, ismereteimből adódóan segítségére lehetek az intézménynek és a tagságnak is az elkövetkező három évben.

– *A Petőfi Irodalmi Múzeum révén jelenleg átrendeződik az irodalmi élet. Hol képzeljük el az Írószövetség helyét ebben az új rendszerben?*

– Mindenképpen a partnerek sorában. Hiszen több évtizedes szakmai tapasztalatok és ismeretek állnak mögöttünk, egy olyan értékes kapcsolati háló és szellemi tőke, melynek köszönhetően valóban partnerei lehetünk a PIM-nek. Úgy látom, ez nem egy egyoldalú erőfeszítés a részünkről, hanem kölcsönös igény az együttműködésre, amelynek, ha jól alakul, az író-társadalom és az olvasók lesznek a nyertesei.

– *Miért fontos a november 30-i tisztújító közgyűlés a Magyar Írószövetség életében?*

– Azért, hogy mindaz, aminek eléréséért Szentmártoni Jánossal az elmúlt három elnöki ciklusában küzdöttünk, ne legyen hiábavaló. És azért, hogy beérjenek azok a reformok és munkafolyamatok, amelyek a szervezet megerősödéséhez vezetnek.

– *Melyek a célkitűzéseid elnökjelöltként? Beszélj kicsit a programodról!*

– Úgy gondolok a felújítás időszakára, mint lehetőségre ahhoz, hogy a szövetség tovább erősödjön.

Hangsúlyoznom kell azt is, hogy a székház új helyzete hosszú távon számos anyagi terhet is levesz a vállunkról. Ezáltal több lehetőségünk lesz arra, hogy támogassuk tagjaink anyaországi és határon túli író-olvasó találkozóit, aktívabban vegyünk részt a különféle kegyeleti alkalmakon, karoljunk fel olyan indítványokat, amelyek egy-egy jelentős alkotó emléktáblájának elhelyezését szorgalmazzák. Az elmúlt évtizedben alig néhány alkalommal volt anyagi lehetőség arra, hogy az Írószövetség Arany János Alapítványának bevonásával szerény szociális segínyt biztosítsunk rászoruló tagjainknak. Számításaim szerint 2020-tól alkalmunk nyílik arra, hogy legalább évente egy alkalommal szociális segínyt osszunk. És ami a legégetőbb feladat: az Írószövetség a vidéki és határon túli jelenlétének koncentrált megerősítése. Ezalatt azt értem, hogy a jelenlegi, működő írócsoportokkal sokkal szorosabbra és dinamikusabbra szeretném fűzni együttműködésünket, másrészt szeretnék újabb vidéki írócsoportokat is létrehozni. Felmerült annak az igénye is, hogy a határon túli írószervezetekkel szorosabb legyen az együttműködésünk, szükségesnek látom, hogy az Írószövetségnek legyenek működő határon túli írócsoportjai is. Azt is szeretném hangsúlyozni, hogy a programom arra a három évről szól, ami előttünk áll. Középpontjában a székházfelújításból adódó kihívások állnak, és azok a tervek, amelyek egy ilyen átmeneti időszakban reálisan kivitelezhetők.

Simon Adri